

Od redakcji

Drugi numer półrocznika „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” z 2021 r. otwiera tekst na temat chrześcijańskiej tradycji wiary i (post)nowoczesności w świetle personalistycznej koncepcji kultury kard. Stefana Wyszyńskiego. Tekst jest kontynuacją refleksji autora, które zostały opublikowane w pierwszym numerze czasopisma z 2021 r. Aretologia personalistyczna w ujęciu bł. S. Wyszyńskiego jest szczególnie istotna w kontekście „pluralizmu ideowego”, charakterystycznego dla współczesnej kultury postmodernistycznej, podkreślającej moralną ambiwalentność „płynnej” ponowoczesności.

Kolejny artykuł, z obszaru egzegezy Starego Testamentu, dotyczy interpretacji fragmentu Ez 24,15-27 na temat problematyki braku żałoby po śmierci żony proroka Ezechiela. Autor, stosując zasady retoryki biblijnej, ukazuje teologiczne przesłanie powyższego tekstu, z którego wylania się obraz Boga i Jego relacji do narodu wybranego.

Tekst prezentujący badania z obszaru patrystyki przedstawia wykorzystanie symboliki światła w katechezach Jana Chryzostoma, skierowanych do katechumenów i neofitów. Autorka ukazuje, w jaki sposób katecheta z Antiochii opisuje celebrację chrztu, a także tych, którzy do niej przystępują; podkreśla zadania, jakie Chryzostom stawia przed nowo ochrzczonego członkami wspólnoty Kościoła, używając przy tym symbolu światła i zestawiając go z porównaniem do ciemności.

Kolejny tekst dotyczy aktualnej problematyki teologicznomoralnej i przedstawia refleksję nad etycznymi skutkami pandemii koronawirusa w odniesieniu do zatrudnienia i spraw socjalnych. Autor pisze m.in. o społecznych skutkach pandemii w odniesieniu do kobiet, problematyce zawodów pielęgnacyjnych jako „systemowo istotnych”, dyskusyjnym zagadnieniu dochodu podstawowego, a we wnioskach wskazuje na możliwości wzmocnienia więzi społecznych.

Artykuł dotyczący teologiczno-pedagogicznych kontekstów koncepcji dzieła stworzenia powstał na podstawie analizy tekstów prezentowanych na łamach czasopism mariawickich na początku XX w. Autor przedstawia zawarte w nich myśli autorów mariawickich w zakresie ochrony stworzenia i ukazuje aktualność tych

refleksji w kontekście współczesnej ekopedagogiki i szeroko rozumianego zwrotu ekologicznego w teologii oraz w życiu społecznym i gospodarczym.

Ostatni z tekstów teologicznych dotyczy problematyki radości, przedstawionej w oparciu o adhortację apostołską Pawła VI *Gaudete in Domino*. Autor dokonał analizy treści na temat radości zawartych w papieskim dokumencie i przedstawił refleksje w kontekście współczesnych problemów.

Część historyczną niniejszego numeru otwiera artykuł poświęcony interpretacjom dokonań św. Joanny d'Arc. Początkowo były one nacechowane mocnym odniesieniem narodowym, a u progu nowożytności dyskusja ta stawała się coraz bardziej anonimowa, idąc w stronę ukazania świętej jako osoby świadomej swojej misji.

Kolejny artykuł to pierwsza część analizy przetłumaczonego na język polski dzieła bł. Antonia Rosminiego *O pięciu ranach Kościoła świętego*. Autor ukazuje aktualność postulatów odnowy życia eklezjalnego, jaką włoski kapłan lansował w okresie upadających monarchii i rewolucyjnych zrywów XIX w.

Kolejny tekst powstał z okazji 100. rocznicy przeprowadzonego na Górnym Śląsku plebiscytu. Autorzy zaprezentowali w nim okółoplebiscytową *Kolędę śląską* autorstwa lwowskiego satyryka i pisarza Henryka Zbierzchowskiego. Utwór został ukazany jako przykład propagandowego wykorzystania semantyki kolęd do walki propolskiej w okresie konstytuowania się granic II Rzeczypospolitej.

Okresu międzywojennego dotyczy artykuł poświęcony pielgrzymkom z powiatu wieluńskiego, jakie w latach 1921–1939 tamtejsi katolicy organizowali na Jasną Górę. Na tle religijności mieszkańców powiatu wieluńskiego, autor opisuje ruch pielgrzymkowy do sanktuarium Czarnej Madonny.

Kolejny artykuł przedstawia historię katolickiej parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Brzeżanach, na dawnych Kresach Rzeczypospolitej, w przededniu wybuchu II wojny światowej. Głównym źródłem badawczym dla autora stały się parafialne *Księgi ogłoszeń* oraz *Księgi tematów kazań i wyjazdów do kaplic*, które w czasie ekspatriacji zabrali ze sobą dawni mieszkańcy Brzeżan.

Ostatni tekst prezentuje działalność Biskupich Komitetów Pomocy w województwie katowickim, które funkcjonowały w okresie stanu wojennego (1981–1983). Autorka ukazuje rozmiar pomocy, jaką świadczyły poszczególne śląskie parafie (tj. duchowni i zaangażowani w dzieło pomocy świeccy) osobom internowanym i ich rodzinom, zapewniając pomoc duchową, materialną, medyczną i prawną.

W rubryce *Recenzje – Materiały – Sprawozdania* zostały zamieszczone cztery recenzje najnowszych publikacji. Pierwsza z nich omawia publikację Ingeborg Ga-

briel, dotyczącą etyki politycznej, jej podstaw, zasad i konkretnych zastosowań. Kolejna recenzja przedstawia dzieło wydane z okazji beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego, ukazujące związki prymasa z Górnym Śląskiem. W następnej recenzji krytycznie został oceniony *Leksykon Panteonu Górnośląskiego*, prezentujący wybitne postacie ducha polskiego, zasłużone dla Górnego Śląska. Ostatnia recenzja została poświęcona wydaniu zawierającemu listy Wiktora Jacewicza SDB, które jako kleryk wysyłał do rodziny z obozu koncentracyjnego w Dachau w latach 1941–1945. W rubryce *Recenzje – Materiały – Sprawozdania* został opublikowany tekst teologiczny, będący głosem w dyskusji na temat współczesnych interpretacji grzechu pierwородnego. Na końcu niniejszego numeru zostało umieszczone sprawozdanie z działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2020/2021.

